

Johan DE VOS

Auteur en fotograaf

Uitgerekend zijn vrolijkste zus, Godelieve, trad in bij de zusters van de Jacht in Heverlee en vervolgens bij de arme klaren in New York. Zij overleed op Valentijnsdag 2003. Johan DE Vos ging, aan de hand van brieven, privéfoto's en verhalen van zijn andere zussen en broer, op zoek naar zijn diepgelovige zus(ter). Hij schreef een boek over haar leven: *Godelieve van Amerika*.

‘In het spoor van zuster Godelieve werd ik een stuk milder’

Luk VAN BEL

Ze wilde missiezuster worden, maar dat bleek fysiek te zwaar. Dus koos ze voor een contemplatief leven bij de arme klaren (coletienen) in New York. Daardoor werd ze voor het gezin waarin ze opgroeide in Brugge, een verre vreemde. Eerst was er zijn eigen ongelof – want wie kiest vrijwillig voor een saai leven achter tralies – maar zoetjesaan groeide zijn begrip en inlevingsvermogen. Hij voelde zelfs bewondering. Johan DE VOS, gewezen directeur van de kunstacademie in Sint-Niklaas, auteur en fotograaf, getuigt.

– Wat bezielde uw zus om naar het klooster te trekken?

Ik herinner me dat bij ons thuis een altaartje stond. Elke avond zaten we ervoor om te bidden. Moeder was afkomstig uit een uitgesproken katholiek nest. Vader had andere zorgen aan het hoofd. De toenmalige onderpastoor van de Sint-Walburgaparochie in Brugge was een vriend des huizes. Hij heeft ongetwijfeld de roeping van mijn zus beïnvloed.

Godelieve was zeventien toen ze in 1942, mijn geboortejaar, binnentrad – of beter gezegd verdween – in het klooster van de zusters van de Jacht in Heverlee. Ze was immers nog erg jong en ze had nauwelijks een opleiding genoten. Ze had alleen maar haar roeping, dat wel.

Na haar eerste huwelijk – lees gelofte – werd ze overgeplaatst naar Roeselare. Daar moest ze als werkzuster de vuilste karweien opknappen.

– Een jonge vrouw die missiezuster wilde worden, kwam uiteindelijk terecht in een contemplatief klooster. Niet vanzelfsprekend. Godelieve mocht als missiezuster vertrekken naar de Kleine Antillen. In 1947 scheepte ze in Antwerpen in voor de Verenigde Staten. Daar hielp ze in Philadelphia gedurende drie jaar terminale tbc-patiënten verzorgen. Ze liep er echter zelf een longinfectie op, waarvoor ze dertien maanden lang moest worden verzorgd in een sanatorium. Toch wilde ze niet naar huis terugkeren. Integendeel, in 1953 trad ze in Cleveland in bij de arme klaren. Omdat ze de tbc-lijdens niet meer kon verzorgen, wilde ze voor hen bidden.

Johan De Vos: „Iedere mens is anders, daarom moet je goed naar hem of haar luisteren.” © Frank Bahn Müller

Moeder stierf één jaar later. Dat vernam Godelieve per brief pas een maand later. De zusters mochten amper drie uur per jaar contact hebben met hun familie.

Het leven achter tralies was bijzonder streng. Slechts één keer daags werd gegeten, alleen eieren en kaas. Twee keer vijftien minuten per dag mochten de zus-

„Strengere leefregels en onthechting staan het geluk van een mens niet in de weg”

ters met elkaar praten. Slapen mocht niet langer dan drie uur na elkaar en gebeurde op een strozak. Om middernacht stonden de zusters op om te bidden. Bidden, bidden, bidden. Al de rest was uitzondering. Mijn vader bezocht mijn zus nooit in Cleveland. Hij kon het niet aan om zijn kind achter tralies te zien. Toch moet het gezegd, mijn zus voelde zich daar gelukkig.

– Kunt u begrijpen dat iemand die strenge kloosterregels naleeft, toch gelukkig is?

Aanvankelijk had ik weinig belangstelling voor de brieven die Godelieve me indertijd schreef. „Wat steken die daar in godsnaam uit?“, vroeg ik me af. Vier keer bezocht ik haar in Cleveland. Door een gaatje van het traliwerk wrong ik dan mijn wijsvinger die zij dan zielsgelukkig vasthield. Dat is toch al te gek, niet?

Ikzelf zou zo'n leven nooit willen leiden, maar ik kan begrijpen dat nog altijd mensen vrij kiezen voor een leven in armoede en onthechting. Weet je, niets is erger dan de dwang om gelukkig te zijn. Hoe veel echtelieden zijn er niet die hun huwelijk aldus ervaren? Ze leven als in een gevangenis.

– Voelt u zich gelukkig?

Het klinkt misschien vreemd, maar ik streef geen geluk na. Geluk is trouwens geen constante toestand. Het overkomt je, en dan nog maar af en toe. Eerlijk, ik twijfel er echt aan of je alleen maar een leven kunt leven voor anderen. Gezond zijn en dingen doen die ik zinvol vind, maken me

gelukkig. Het boek dat ik over Godelieve schreef, bezorgde me voldoening. Schrijven is nadenken. Dit keer leerde ik dat je met een genuanceerde blik naar het leven moet kijken. Zwart en wit bestaan niet. Iedere mens is anders, daarom moet je goed naar hem of haar luisteren. *Godelieve van Amerika* maakte van mij een mildere man.

– Academiedirecteur, fotograaf, auteur. U was altijd al een bezige bij. Waarmee vult u vandaag uw agenda?

Boeken en recensies schrijven – meestal over fotografie – kan ik nog altijd niet missen. Het behoort tot mijn leven. Vorig jaar volgde ik aan de Universiteit Gent een cursus over de wet op de bemiddeling. Vandaag probeer ik de theorie te toetsen aan de praktijk. Het intrigeert me waarom mensen ruziën. Het antwoord ligt echter voor het rapen. Mocht iedereen de waarheid van zijn medemens willen erkennen, dan zouden al heel wat problemen opgelost geraken.

Johan De Vos, *Godelieve van Amerika*, Houtekiet, Antwerpen, 2014, 176 blz.